

**การพัฒนาเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาด้านเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างสุข
ภาวะชุมชน อยู่ดี กินดี มีสุข : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอหนองเรือ
จังหวัดขอนแก่น**

องค์ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยการจัดการเครือข่ายที่เกิดความยั่งยืน

การพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะชุมชน อยู่ดี กินดี มีสุข ซึ่งเครือข่ายเกษตรกรรมที่ทำให้ยั่งยืนและการที่กลุ่มเกษตรกรจะประสบความสำเร็จได้สิ่งสำคัญที่สุดคือ การมีผู้นำทางการเกษตรที่เข้มแข็งที่ประสบความสำเร็จที่ยึดหลักตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้เกษตรกรเกิดการรวมกลุ่ม เกิดความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน เป็นแบบอย่างเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพลังในการทำการเกษตรแบบยั่งยืน เกษตรพอเพียง เกษตรผสมผสาน นอกจากนี้ยังเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง การช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นสมบัติส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ทำให้น้ำ อากาศเกิดมลพิษ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

การสนับสนุนทางสังคม ครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม หน่วยงานต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความอบอุ่น ความรู้สึกห่วงใยและการเห็นความสำคัญต่อเกษตรกร ต้องมีความเข้าใจกันมีการปรึกษาหารือสร้างความเข้าใจสร้างข้อตกลงร่วมกัน

การเสริมสร้างความรู้ และความยั่งยืนของเกษตรกรเครือข่ายด้านเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

เกษตรกรยังต้องการขวัญและกำลังใจจากหน่วยงานต่าง ๆ ช่วยกระตุ้น มีการติดตามการดำเนินการทำเกษตรของเกษตรกร มีการยกย่องเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ เห็นคุณค่าของเกษตรกรที่ทำเกษตรยั่งยืน เกษตรพอเพียง

การให้ความรู้เกษตรกรโดยใช้เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่ เพื่อเป็นการยกย่องสร้างขวัญและกำลังใจให้คนในพื้นที่ และเมื่อมีปัญหาจะได้ช่วยเหลือกันเองก่อนที่จะร่อนหน่วยงานต่าง ๆ มาช่วย และการนำเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมาเป็นตัวอย่างนั้นช่วยให้เกษตรกรในพื้นที่เห็นการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรคนนั้นที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการเห็นจากคนในพื้นที่ดีกว่านำเกษตรกรนอกพื้นที่ซึ่งจะไม่เห็นวิวัฒนาการตั้งแต่เริ่ม

การจัดกิจกรรมการส่งเสริมโดยจัดฝึกอบรม จัดเวทีแลกเปลี่ยน มีการถอดบทเรียนระหว่างเกษตรกรด้วยกันจากปัญหาทางการเกษตรมาแลกเปลี่ยนเกิดความรักสามัคคีระหว่างกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน จากประสบการณ์ที่เคยพบและวิธีการแก้ปัญหาที่ประสบผลสำเร็จเพื่อลดความสูญเสียทั้งด้านเวลาและด้านผลผลิต

องค์ความรู้ด้านการเกษตร

เทคนิคการบังคับให้ต้นไม้ออกดอก ออกผล โดยใช้เทคนิค อัด อิ่ม อด กล่าวคือ อัดให้น้ำให้ บ่อยเต็มที่ ให้อิ่ม จากนั้นทรมาณโดยการไม่ให้น้ำจนใบไม้ร่วงเหมือนต้นไม้กำลังจะตายต้นไม้อัดแล้วตายจึง จะออกดอกเพื่อขยายแพร่พันธุ์

การปลูกต้นไม้ไม่ควรปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพราะทำให้เกิดโรคหรือแมลงที่ซ้ำๆ กันสูง ควรปลูก พืชสลับให้หลากหลาย

การปลูกต้นไม้ต้องคำนึงถึงความต้องการของต้นไม้แต่ละชนิด ดังเช่น ต้นไม้ชนิดใดต้องการ น้ำ ชนิดใดไม่ชอบน้ำ ต้นไม้ไหนชอบแดด ต้นไม้ไหนชอบอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่เพื่อต้องการเงาร่มของต้นไม้ นั้น ช่วงเวลาการออกดอกของต้นไม้แต่ละชนิด

การปลูกพืชสลับเพื่อรักษาดินให้ดี ปลูกพืชตระกูลถั่ว

การทำปุ๋ยน้ำหมักจากวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่จากของที่เหลือจากผลผลิตทางการเกษตรแทนที่ จะปล่อยให้เน่าเสียซึ่งเป็นการเพิ่มมลภาวะนำมาสู่การเพิ่มคุณค่าที่มีประโยชน์ได้ด้วย

การทำปุ๋ยพืชสดจากวัสดุธรรมชาติจากผลผลิตทางการเกษตรหรือการนำวัชพืชที่ตัดหรือขุด ถอนมาหมักทำปุ๋ยพืชสด

การทำบ่อน้ำไว้เพื่อเวลาขาดแคลนน้ำได้มีน้ำใช้ นอกจากนี้ยังเลี้ยงปลาในบ่อเพื่อเป็นอาหาร และมีการเลือกประเภทปลาที่กินพืช เพื่อนำเศษอาหารเหลือมาให้เป็นอาหาร

จากองค์ความรู้ภาพรวมเกษตรกรรมมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในการดำเนินการเกษตรและการดำรงชีวิตโดย**มีการอาศัยความรู้**ที่เกิดจากการจัดเวทีประชุมกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรเครือข่ายและเกษตรกรแกนนำที่ประสบความสำเร็จ พร้อมกันนั้น เกษตรกรต้อง **มีคุณธรรม**ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตัว มีการช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติและคำนึงถึง เพื่อบ้านโดยไม่ใช้สารเคมีที่เป็นพิษแก่สิ่งแวดล้อมการทำเกษตร จึงก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในการทำ การเกษตรและการดำรงชีวิต นอกจากนี้เกษตรกร**มีความพอประมาณ**มีความพอใจในความเป็นอยู่ที่ พอเพียงและเพียงพอ ที่ว่าพอเพียงจะปลูกพืชที่หลากหลาย ไม่ปลูกพืชเศรษฐกิจตามกระแสหรือไม่ ปลูกพืชเชิงเดี่ยว **ความมีเหตุผล** เกษตรกรมีความต้องการปลูกพืชตามที่ตนชอบ ไม่ปลูกพืชตาม กระแส เพราะเมื่อปลูกกันมากตามกระแสนาคาผลผลิตตกเพราะของล้นตลาด และถูกกดราคาจาก พ่อค้าคนกลาง ปลูกพืชหลายชนิดให้มีผลผลิตได้ทุกฤดูกาล และ**ภูมิคุ้มกันในตัว** เกษตรกรมีการปลูกพืช หลายหลาย เมื่อมีผลผลิตให้กินได้ทุกฤดู แต่ละชนิดจะออกผลไม่เหมือนกัน ระยะเวลาเก็บเกี่ยวมี ผลผลิตให้กินได้ตลอด โดยเฉพาะไม่ยืนต้นเพื่อมีผลผลิตให้ได้นาน มีไว้ให้ลูกหลาน ปลูกพืชล้มลุกให้ ผลผลิตที่รวดเร็วระหว่างที่รอไม้ยืนต้นที่จะออกผลผลิตต้องใช้เวลา

คุณภาพชีวิตที่ดี ไม่ต้องไปหาหมอ สุขภาพกายที่ดีไม่มีโรคที่เกิดจากสารเคมี สุขภาพจิตที่ดีขึ้น ที่ไม่เป็นโรค และไม่มีหนี้สิน